

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти
Кафедра фінансів, обліку та економічної безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри

Наталія ГВОЗДЕЙ

« 24 » серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК.23 Бюджетна система

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність: 071 Облік і оподаткування

(шифр і назва напрямку підготовки/спеціальності)

Освітня програма: Облік і оподаткування

(назва освітньої програми)

Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування.

Розробники: Осадчук Н.В., ст. викладач, кандидат економічних наук
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки.

Протокол № 1 від « 24 » серпня 2023 року

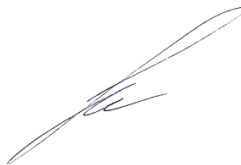
В.о. завідувача кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки.

(Наталія ГВОЗДЕЙ)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти
Протокол № 1 від «24» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти

(Наталія ПАЧЕВА)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	4 / 120	
Курс	3	
Семестр	5	
Кількість змістових модулів із розподілом:		
Обсяг кредитів		
Обсяг годин, у тому числі:		
Аудиторні:		
Лекційні	30	
Семінарські / Практичні	30	
Лабораторні	-	
Самостійна робота	45	
Індивідуальні завдання	15	
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань щодо сутності функціонування бюджетної системи України, вивчення бюджетних відносин, характеру їх впливу на суспільство та опанування практичними розрахунковими методами бюджетного планування.

Завдання дисципліни полягають у досягненні здобувачами вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК 01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 07. Здатність бути критичним та самокритичним.

ФК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

ФК 02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ФК 06. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій

3. Результати навчання за дисципліною

Очікувані результати навчання:

ПРН 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Бюджетна система

ПРН 07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

ПРН 13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

ПРН 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

4. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ

Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави

Багатогранність бюджету як суспільного явища, його економічний та матеріальний зміст і форма прояву. Визначення бюджету згідно з Бюджетним кодексом України. Функції, що характеризують сутність бюджету як економічної категорії. Роль і місце бюджету у перерозподільних відносинах у суспільстві. Взаємозалежність між ВВП і бюджетом. Об'єктивна тенденція зростання бюджетної централізації ВВП, чинники, що протидіють цій тенденції. Бюджетний вплив на забезпечення економічного і соціального розвитку.

Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави

Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники. Загальний та спеціальний фонди бюджету. Бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні ознаки та місце у системі державних фінансів. Взаємозв'язок бюджету з планом економічного і соціального розвитку та іншими фінансовими планами. Бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні ознаки та місце у системі державних фінансів. Бюджетні потоки та управління ними.

Роль і місце бюджету у фінансовому механізмі. Бюджет у системі фінансового забезпечення потреб соціально-економічного розвитку, сфера поширення бюджетного фінансування.

Бюджетне планування як важливий інструмент організації управління економікою. Методи бюджетного планування. Бюджетна класифікація, її організаційна роль, значення та структура.

Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

Бюджетний дефіцит у системі фінансового регулювання. Політика дефіцитного фінансування. Види бюджетного дефіциту. Бюджетний дефіцит як показник стану бюджету як фінансового плану. Джерела фінансування бюджетного дефіциту. Інструменти бюджетного впливу на соціально-економічний розвиток. Бюджетний процес, його стадії. Учасники бюджетного процесу.

Тема 4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України

Поняття бюджетного устрою і бюджетної системи, їх співвідношення.

Основи бюджетного устрою: виокремлення видів бюджетів; встановлення принципів побудови бюджетної системи; організація розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи; встановлення характеру і форми взаємовідносин між бюджетами.

Принципи побудови бюджетної системи. Поєднання централізованих і децентралізованих бюджетів як основа демократичного бюджетного устрою. Альтернативні принципи встановлення взаємозв'язку між централізованими і децентралізованими бюджетами: єдність бюджетної системи та автономність кожного бюджету. Законодавче визначення бюджету держави як єдиного фонду грошових коштів. Переваги і недоліки бюджетної системи, побудованої на принципі єдності. Поняття і характерні ознаки принципу автономності бюджетів, його забезпечення. Засади розмежування видатків і доходів між окремими бюджетами. Фактори, що визначають порядок і пропорції розподілу доходів між бюджетами.

Тема 5. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання

Характеристика сутності міжбюджетних відносин в розрізі економічного, правового та політичного аспектів. Зміст та принципи організації міжбюджетних відносин. Вертикальні та горизонтальні міжбюджетні відносини. Економічна природа міжбюджетних відносин. Сфера дії міжбюджетних відносин в Україні. Принципи функціонування системи міжбюджетних відносин: економічної ефективності, бюджетної відповідальності, соціальної справедливості, політичної консолідації, територіальної інтеграції. Субсидіювання та його види: субсидії, субвенції, дотації. Аналіз формульних розрахунків дотації вирівнювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ДОХОДИ ТА ВИДАТКИ БЮДЖЕТІВ

Тема 6. Система доходів бюджету

Методи формування доходів бюджету. Доходи держави від підприємницької діяльності. Доходи від державних майна, угідь, послуг. Податковий метод мобілізації доходів бюджету. Державні позики. Емісійний дохід держави. Співвідношення між методами формування доходів бюджету.

Джерела формування доходів бюджету. ВВП як основа дохідної бази бюджету. Причини та умови використання національного багатства для формування доходів бюджету.

Склад і структура доходів бюджету України, їх класифікація. Правове регулювання формування доходів. Особливості податкової структури України, її відмінності від розвинутих країн.

Загальна характеристика податкової системи України. Види непрямих податків, їх роль у доходах бюджету. Пряме оподаткування, його види. Значення прямих податків у формуванні доходів бюджету. Платежі за ресурси, їх види, роль у доходах бюджету.

Неподаткові доходи бюджету, їх характеристика. Доходи від власності та підприємницької діяльності. Доходи від операцій з капіталом. Доходи рентного характеру. Інші неподаткові доходи бюджету.

Офіційні трансферти та їх роль у формуванні доходів окремих бюджетів. Державні та місцеві позики.

Тема 7. Система видатків бюджету

Функції держави, їх вплив на склад і структуру видатків бюджету. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку. Наукова класифікація видатків бюджету, її ознаки. Процесуальна класифікація бюджетних видатків: функціональна, відомча та економічна. Оптимізація структури видатків бюджету, її критерії.

Бюджетне фінансування видатків. Система бюджетного фінансування: відомча та програмно-цільова. Форми бюджетного фінансування: кошторисне фінансування, державні інвестиції, бюджетні кредити, державні трансферти. Методи бюджетного фінансування.

Тема 8. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку

Роль держави у забезпеченні макроекономічної стабілізації та економічного зростання. Склад видатків бюджету на економічну діяльність, їх роль і місце у розвитку економіки. Напрями і форми бюджетного фінансування економіки. Функціональна класифікація видатків.

Галузева структура видатків бюджету України на економічну діяльність. Особливості фінансування видатків на розвиток промисловості та енергетики, будівництва, транспорту, дорожнього господарства, зв'язку, телекомунікацій та інформатики, сільського та лісового господарства, на розвиток місцевої інфраструктури та комунальної власності. Операційні витрати, їх склад і призначення. Роль і місце бюджету у фінансуванні операційних витрат.

Видатки бюджету на науку, засади та методологічні основи їх фінансування. Організація наукових досліджень і джерела їх фінансування. Фінансування фундаментальних досліджень у наукових установах Академії наук України, у відомчих наукових закладах і вищих закладах освіти. Кошторисне фінансування наукових закладів і наукових програм.

Тема 9. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу

Склад видатків на соціальний захист і соціальну сферу. Житлові субсидії населенню. Об'єктивні чинники видатків на соціальний захист населення. Форми і види соціального захисту населення. Склад видатків бюджету на

соціальний захист населення, їх роль в умовах переходу до ринкової економіки. Пенсійне забезпечення як гарантія матеріального забезпечення непрацевдатних громадян.

Засади бюджетного фінансування освіти, роль і місце бюджету у системі фінансового забезпечення освітніх закладів.

Видатки бюджету на освіту, їх склад і структура. Бюджетні заклади освіти, особливості організації їх діяльності. Основні джерела фінансування розвитку освіти.

Видатки бюджету на охорону здоров'я, їх склад і структура. Засади бюджетного фінансування охорони здоров'я, роль і місце бюджету у фінансовому забезпеченні медицини. Бюджетні заклади охорони здоров'я, організація їх фінансової діяльності.

Засади бюджетного фінансування закладів культури. Склад видатків бюджету на культуру.

Засади бюджетного фінансування розвитку фізичної культури і спорту, роль бюджету в державній підтримці олімпійського руху. Склад видатків на фізичну культуру і спорт, порядок їх планування і фінансування.

Тема 10. Видатки бюджету на національну оборону та управління

Фінансові та політичні аспекти видатків держави на оборону. Воєнна доктрина країни та її вплив на рівень і розмір видатків на оборону. Склад видатків на оборону, порядок їх планування і фінансування.

Видатки бюджету на державне управління, їх склад та засади фінансування. Утримання органів законодавчої і виконавчої влади. Видатки на судові органи і прокуратуру. Видатки на правоохоронні органи. Видатки на утримання фінансових, фіскальних і митних органів. Порядок планування і фінансування видатків бюджету на управління.

Тема 11. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу

Державний борг, його структура. Внутрішній та зовнішній, поточний та капітальний державний борг. Обслуговування державного боргу. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Управління державним боргом. Способи управління: конверсія, консолідація, уніфікація, обмін облігацій за регресивним співвідношенням, відстрочка погашення, анулювання. Політика реструктуризації державного боргу.

3. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва теми	Усього, годин	у тому числі			
			лекційні заняття	практичні	індивід. робота	самостійна робота
Модуль 1.						
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти функціонування бюджетної системи						
1.	Сутність, призначення і роль бюджету держави	10	3	3		4
2.	Бюджет як основний фінансовий план держави	10	3	3		4
3.	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	10	3	3		4
4.	Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України	10	3	3		4
5.	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	9	2	2		5
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>		<i>49</i>	<i>14</i>	<i>14</i>		<i>21</i>
Змістовий модуль 2. Доходи та видатки бюджетів						
6.	Система доходів бюджету	10	3	3		4
7.	Система видатків бюджету	10	3	3		4
8.	Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку	10	3	3		4
9.	Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу	10	3	3		4
10.	Видатки бюджету на національну оборону та управління	8	2	2		4
11.	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	8	2	2		4
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>		<i>56</i>	<i>16</i>	<i>16</i>		<i>24</i>
Усього годин		105	30	30		45
Модуль 2						
ІНДЗ		15	-	-	15	
Усього годин		120	30	30	15	45

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Сутність, призначення і роль бюджету держави	3
2	Бюджет як основний фінансовий план держави	3
3	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	3
4	Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України	3
5	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	2
6	Система доходів бюджету	3
7	Система видатків бюджету	3
8	Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку	3
9	Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу	3
10	Видатки бюджету на національну оборону та управління	2
11	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	2
	Разом	30

7. Самостійна робота

Для опанування матеріалу дисципліни окрім лекційних та практичних занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу слід приділяти самостійній роботі здобувачів вищої освіти.

Основні види самостійної роботи при вивченні дисципліни «Бюджетна система»:

- Розв'язання домашніх завдань, вправ, питань, тестових завдань.
- Самостійна проробка питань.
- Конспектування та підготовка реферату за певною темою.
- Виконання індивідуального завдання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Сутність, призначення і роль бюджету держави	4
2	Бюджет як основний фінансовий план держави	4
3	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	4
4	Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України	4
5	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	5
6	Система доходів бюджету	4
7	Система видатків бюджету	4
8	Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку	4
9	Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу	4
10	Видатки бюджету на національну оборону та управління	4
11	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	4
	Разом	45

8. Індивідуальні завдання

Програмою дисципліни передбачено виконання індивідуального завдання, за виконання якого здобувач освітніх послуг отримає 15 балів, на нього відводиться 15 год. самостійної роботи здобувача освітніх послуг.

Метою ІНДЗ є поглиблення і закріплення здобувачів освіти теоретичних знань з податкового обліку та звітності й набуття вмінь пов'язувати свої знання з практикою. Виконання ІНДЗ дає здобувачеві можливість навчитися самостійно використовувати й узагальнювати теоретичні положення та інформаційні матеріали, формулювати власні погляди стосовно невирішених проблем та обґрунтовувати висновки і пропозиції, спрямовані на їх вирішення.

Індивідуальні науково-дослідні завдання здобувача освітніх послуг подаються у вигляді розрахункового завдання (тез). Здобувач може підготувати розрахункове завдання з рекомендованої викладачем тематики та виступити з доповіддю у межах 10 хвилин на практичному занятті. Дослідження має бути оригінальним, практичним, виконане самостійно, з урахуванням досягнень інших науковців у цій проблематиці. Тему слід обирати відповідно до власних зацікавлень і знання матеріалу публікацій.

ІНДЗ виконується на стандартних аркушах паперу, скріплених у папку. Робота може бути надрукована на принтері 14 шрифтом, через 1,5 інтервали.

Обсяг ІНДЗ: 10 – 15 сторінок, акуратно пронумерованих. Текст розміщується на одній стандартній сторінці паперу з полями: ліворуч – 25 мм, праворуч – 10 мм, знизу і зверху – 20 мм.

Титульний аркуш і вся робота оформляється згідно з установленим порядком. На титульній сторінці потрібно вказати назву університету, інститут, спеціальність, дисципліну, тему, курс, прізвище та ініціали студента.

План ІНДЗ повинен складатись із вступу, пунктів основної частини (перше питання теоретичне, друге – розрахункове, третє – удосконалення), висновків, списку використаних джерел (оформлений відповідно до ГОСТ 2015). У тексті кожний пункт плану необхідно виділити. ІНДЗ не може бути написано з використанням лише одного літературного джерела.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання ІНДЗ	К-ть балів
ІНДЗ виконано відмінно: повно висвітлена тема із сформульованими власними висновками	15
Недостатньо повно висвітлена тема із нечітко сформульованими власними висновками	7-9
Задовільне виконання ІНДЗ – неповно висвітлено тему без власних висновків студента	4-6
Тема висвітлена без чіткого розуміння суті дослідження	1-3

З відома викладача студент може виконати ІНДЗ на тему, не передбачену в запропонованому переліку:

1. Бюджет — основний фінансовий план держави.
2. Бюджет як інструмент реалізації соціально-економічних програм.
3. Бюджетний дефіцит, його причини і наслідки, методи управління.
4. Бюджетна система України та однієї із зарубіжних країн (порівняльна характеристика).

5. Місцевий бюджет, його значення і роль у соціально-економічному розвитку території.
6. Місцеві бюджети в умовах самоуправління регіону.
7. Проблеми фінансового оздоровлення економіки та ліквідації бюджетного дефіциту.
8. Проблеми формування і використання бюджетних асигнувань у медичних установах.
9. Фінансування загальної середньої освіти в Україні.
10. Проблеми фінансового забезпечення вищої освіти.
11. Планування і фінансування видатків на утримання дошкільних закладів.
12. Видатки бюджету на культурно-просвітницькі установи.
13. Фінансування фізичної культури і спорту.
14. Фінансування культури і мистецтва.
15. Планування і фінансування видатків на утримання шкіл-інтернатів.
16. Фінансування концертних організацій.
17. Проблеми обслуговування державного боргу.
18. Роль бюджету в фінансовому забезпеченні охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки.
19. Проблеми фінансування поповнення державних запасів і резервів.
20. Бюджетне фінансування житлового господарства.
21. Фінансування міжнародної діяльності держави.
22. Бюджетна система однієї із зарубіжних країн.
23. Вплив бюджетної політики на інфляційний процес.
24. Проблеми зовнішнього державного боргу країн.
25. Роль бюджету держави в збалансованому розвитку національної економіки.
26. Державний кредит та його роль у формуванні фінансових ресурсів держави.
27. Бюджетна політика у сфері державних доходів.
28. Бюджетна політика у сфері державних видатків.
29. Бюджетні права органів державної влади і самоврядування.
30. Планування і фінансування видатків бюджету на національну оборону.
31. Фінансування органів митної служби.
32. Видатки бюджету на утримання органів внутрішніх справ і внутрішніх військ.
33. Фінансування органів прокуратури і суду.
34. Проблеми фінансування соціального захисту.

9. Методи навчання

В рамках вивчення дисципліни передбачається проведення лекцій з використанням сучасних інформаційних технологій, використання інтерактивних методів в процесі обговорення питань семінарського заняття (мікрофон, мозкова атака та інше), практичні заняття, засобів самостійної та індивідуальної роботи студентів.

10. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання здобувачів вищої освіти проводиться поточний (оцінювання під час семінарських занять, тестування, оцінка за реферат), контрольна робота, підсумковий (екзамен) контроль.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною системою	Оцінка за системою в УДПУ
A	<p style="text-align: center;">ВІДМІННО</p> <p>Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію (наукова література, газетно-журнальні публікації, Інтернет, мультимедійні програми тощо), виявляє власне ставлення до неї, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в різних формах.</p>	відмінно	90 – 100
B	<p style="text-align: center;">ДУЖЕ ДОБРЕ</p> <p>Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен самостійно опрацювати навчальний матеріал, але потребує консультацій з викладачем; виконує творчі завдання.</p>	добре	82 – 89
C	<p style="text-align: center;">ДОБРЕ</p> <p>Студент знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. Студент здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.</p>		75 – 81
D	<p style="text-align: center;">ЗАДОВІЛЬНО</p> <p>Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, самостійно користується додатковими джерелами; частково контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію.</p>	задовільно	69 – 74
E	<p style="text-align: center;">ДОСТАТНЬО</p> <p>Студент має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без</p>		60 – 68

	пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу.		
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними.	не задовільно	35 – 59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.		1 – 34

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання і самостійна робота											Модуль 2 (ІНДЗ)	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11			
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	5	15	10	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
69–74	D	задовільно
60–68	E	
35–59	FX	
1–34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Основна

1. Качула С. В., Павлова Г. Є., Лисяк Л. В., Добровольська О.В., Катан Л. І. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.

2. Бюджетна система : підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, О.П. Кириленко, З. М. Любодіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.

3. Місцеві фінанси. Навчальний посібник. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2022. 105 с.

4. Юшко С. В. Бюджетна система: підручник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 383 с.
5. Бюджетний кодекс України : Закон України № 2456-VI від 08.07.2010 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
6. Податковий кодекс України : Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Допоміжна

1. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.
2. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / кол. авторів заг. редакція, передмова Ф. О. Ярошенка. К. : Зовнішня торгівля : УДУФМТ, 2010. 592 с.
3. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн : навч. посібн. К. : Знання-Прес, 2006. 607 с.
4. Юшко С. В. Практикум із бюджетної системи : навч. посіб. Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 187 с.
5. Осадчук Н. В. Оцінка рівня фінансової спроможності територіальних громад: методичні підходи. *Наукові перспективи*. 2024. № 2(44). С. 797-810. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2\(44\)-797-810](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44)-797-810)

14. Інформаційні ресурси

1. Дані офіційного веб-сайта Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>.
2. Дані офіційного веб-сайта Державної служби статистики України. URL: Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Дані офіційного веб-сайта Міністерства фінансів України. URL: : http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=325755.
4. Дані офіційного веб-сайта Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org>.
4. Дані офіційного веб-сайта статистичної служби Європейського Союзу. URL: Режим доступу : <http://ec.europa.eu/eurostat>.